

Lukáš Csicsely: Předvečer svatého Mikuláše

Tematicky publikujeme ukázkou z knihy Předvečer svatého Mikuláše (Meander, 2017) Lukáše Csicselyho. Úzkou novelu o jednom mikulášském reji z pohledu malého Petra doprovodila ilustracemi Nikola Logosová. ...

Zařinčí zvonek a představy malému Petrovi utečou. Cíví, jako by se právě vzbudil. Pak mu dojde, co to řinčení značí, a skočí k oknu.

„Už je tady! Už je tu!“ jančí přitom. Ale jen rozhrne záclonu, hned couvne.

„Není, není to on,“ skáče mu hlas.

„A kdo to je?“ volá zezdola matka.

„Nějaký lidi,“ odsekne Petr.

„Du tam.“

„Ne – prosím – už ne! Na to už jsem velkej!“ protestuje Petr.

U vrat stojí Mikuláš, čert a anděl.

Bodrý pán v županu s vousy z vaty. Čahoun ve starém kožichu a nové masce. Matróna v šatech z dávné svatby.

Petr je zpoza dvěří sleduje.

Jen vejdou na dvorek, matka Mikulši něco podá a ten to šmahem schová. Mikuláš špiónsky kývne na anděla a ten spustí jako na divadle. „Tak kdepak ho máte? Byl hodný?“

„Nebo zlobil?!“ přidává se čert.

„Pak je mu to jistě líto,“ doufá Mikuláš.

„Dostane uhlí? Nebo brambory?! Anebo metlou!?!?“ horlí čert.

„Nebo za básničku dobroty?“ zpívá Mikuláš.

„Tak kde ho máte?! Kde-pak-je?!“ skáče čert jak na pérku.

„Jen ho přiveďte, nemusí se bát!“ zpívá Mikulíš.

„Jen ať se bojí!“ řve čert.

„Nezlobil, je to můj hodný chlapec,“ usměje se matka.

Muži zmlknou a pověsí se jí na úsměv.

„Petříku!“ zařve matka.

Muži se vrátí na zem.

Nic. Petr se schovává. Čtveřice čeká.

„Ale no tak pojd', neboj se,“ láká matka Petra, „řekneš pěknou básničku! Vždyť jsi tak šikovný!“

Ale on nehodlá tuhle hru hrát.

„Že já pro něj dojdu!“ haleká čert.

„Neříkals, že jsi velký?!“ škádlí ho matka.

To Petrem pohne – zamyslí se. Hrát dětskou hru, nebo trucovat jako dítě?

Napadá ho, že by tady mohl – naposledy. Zvedá se a jde.

„Pardon, troche jsem se zdržel,“ pronáší dospěle, zatímco se nese jak pán.

Čtveřice ho rozpačitě sleduje. Donese se až před ně, vzhledne a vtom strne – trojice je obrovitá.

Petr zacouvá.

Čert se předkloní. Téměř se svým umělým nosem dotýká Petrova živého,.

Petr couvá do matky..

Po chvíli se pod nehybnou maskou ozve: „Tak co básnička, Petříku? Nebo bude metlička?“

Petr mlčky zírání.

Čert se napřímí. Nechápatě se podrbe na gumové hlavě a tázavě se podívá na matku.

Ta Petra štípne: „No tak Petříku, vždyť jsi tak šikovný!“

Z Petra vyrazí mechanická slova: „Komáři se ženili, bzum, bzum, ženili. Kapku vína neměli, bzum, bzum, neměli...“

Zatímco Petr se skloněnou hlavou trousí slova na zem, čert s Mikulášem zase pohledem visí na matce.

Matka si to užívá. Anděla nezajímá ani matka, ani poezie. Když Petr dorecituje, nejprve sit oho nikdo nevšímne.

Až když se nervózně ošije, matka zakouří očima, což pohne Mikulášem, který drkne do čerta, ale ten se sám jen ošije.

Zachraňuje to anděl: „Žes byl tak hodný a tak krásně recitoval, čert...“ čert vrtí hlavou, „Mikuláš ti něco dá!“

Mikuláš osvíceně vytáhne vak se Santou a slavnostně ho Petrovi podá. Petr ho přijímá.

Konec představení. Petr dál stojí a cíví. Jeho upřený pohled začíná být trojici nepříjemný, matka se raději

otočí čelem vzad. „Jsi vážně šikovný! Běž se podívat, cos pěkného dostal.“ Petr s vakem odpochoduje zpátky za dveře. Z dálky už se mu trojice nezdá tak obrovitá.

Čert si sundá masku, Mikuláš mitru, anděl paruku. Samí vyžilí čtyřicátníci.

Anděl si úlevně zapaluje. Čert je pod maskou zpocený. Když to vidí Mikuláš, jako by zkrásněl, slízne si zbytky vlasů: „A jak se vůbec máte, slečno?“

„Děkuji za optání, pane Bártů, dobře.“

„To je dobře, to je dobře,“ souhlasí Mikuláš.

Matka mu nenápadně podává bankovku.

„Ale to nechte.“

Anděl našťavaně vyfoukne dým.

„Dobrá, ale nerad. Jste moc hodná,“ přijme Mikuláš bankovku.

„A kluk vás opravdu nezlobí, slečno?“ ptá se čert. Pot se z něj odpařuje, jako kdyby hořel.

„Ne, to je zlatíčko, pane Jírů,“ odpovídá matka.

„Zlatíčko?“ zasní se Mikuláš.

Anděl obrací oči v sloup.

„A co vy,“ obrací se matka na anděla, „ jak se máte, paní Bártů? Máte krásný kostým.“

„Jo, dík,“ típne anděl cigaretu.

Lukáš Cscicely (1989) vystudoval estetiku a filmovou vědu na Filozofické fakultě UK a scénářistiku na FAMU. V Praze učí na střední škole a kromě toho se podílí na různých scénářích – filmových i seriálových, je autorem několika ilustrovaných knih pro děti a rozhlasových her. V Revolver Revue debutoval novelou *Svátek* (2016).